www.edcbmj.ir e-ISSN: 2345-5284

Education Strategies in Medical Sciences (ESMS)

Journal homepage: www.edcbmj.ir/en e-ISSN: 2345-5284

Baqiyatallah University of Medical Sciences

The Assessment of Association between Educational Stress and Academic Satisfaction in School of Nursing and Midwifery Students, Rafsanjan University of Medical Sciences in 2016

NedaRahimi [1*], Zahra Asadollahi [2]

[1] Dept. of Nursing, Nursing and midwifery School, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan,Kerman, Iran
[2] Dept. of statistical, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan,Kerman, Iran

**Corresponding author: Zahra Asadollahi, Dept. of statistical, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan,Kerman, Iran, Email: asadollahi.zahra@gmail.com*

Article Info

Keywords: *Educational Stress, Academic Satisfaction, Nursing Students, Midwifery Students*

Abstract

Introduction: Students are the main pillars of universities. Therefore, attention to their stress and academic satisfaction is considered important. Therefore, the present study was conducted to investigate the relationship between academic stress and academic satisfaction among students of nursing and midwifery faculty of Rafsanjan University of Medical Sciences in 2016.

Methods: The present study was a cross-sectional and descriptive-analytic study in which 180 nursing, midwifery and medical students of Rafsanjan University of Medical Sciences participated. Research instruments included academic stressfulness and academic satisfaction questionnaires. Data were analyzed by t-test and Pearson correlation coefficient using SPSS software version 20.

Results: The average academic satisfaction of the students was 41.73 ± 9.09 and the mean of academic stress was 85.66 ± 24.88. Also, there was a reverse correlation between academic stress and academic satisfaction (r = -0.329).

Conclusion: Regarding the fact that reducing academic stress leads to academic satisfaction, educational centers should pay attention to this issue in order to improve the quality of their education system.

Copyright © 2020, Education Strategies in Medical Sciences (ESMS). This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, provided the original work is properly cited.

مجله راهبردهای آموزش در علوم پزشکی
دوره ۱۳، شماره ۶، ۱۳۹۹
صفحات: ۶۴۹-۶۵۵

بررسی ارتباط استرس تحصیلی و رضایت تحصیلی دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در سال ۱۳۹۵

ندارحیمی[۱]، زهرا اسدللهی*[۲]

[۱] گروه پرستاری داخلی جراحی ، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران
[۲] گروه آمار ، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران

*نویسنده مسوول: زهرا اسدللهی، گروه پرستاری داخلی جراحی ، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران. ایمیل: asadollahi.zahra@gmail.com

چکیده

مقدمه: دانشجویان از ارکان مهم دانشگاهها می باشند . به همین جهت توجه به استرس و رضایت تحصیلی آنان مهم تلقی می گردد. به همین جهت مطالعه حاضر با هدف بررسی ارتباط استرس تحصیلی و رضایت تحصیلی دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در سال ۱۳۹۵ صورت گرفت.

روش‌ها: پژوهش حاضر یک مطالعه مقطعی و توصیفی- تحلیلی بود که در آن ۱۸۰نفر از دانشجویان پرستاری ، مامایی و فوریت پزشکی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان شرکت داشتند. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه های استرس تحصیلی و رضایت تحصیلی بود. داده ها با استفاده از آزمون های آماری t-test دو نمونه ای و ضریب همبستگی پیرسون در نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۰، تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: میانگین رضایت تحصیلی دانشجویان متوسط (۹/۰۶ ± ۴۱/۷۳) و میانگین استرس تحصیلی ۲۴/۸۸ ± ۸۵/۶۶ بود. همچنین بین استرس تحصیلی و رضایت تحصیلی همبستگی معکوس (r=-۰/۳۲۹) وجود داشت.

نتیجه‌گیری: با توجه به اینکه کاهش استرس تحصیلی منجر به رضایت تحصیلی می گردد لذا مراکز آموزشی به منظور افزایش کیفیت نظام آموزشی خود به این موضوع توجه داشته باشد.

واژگان کلیدی: استرس تحصیلی، رضایت تحصیلی، دانشجویان پرستاری،دانشجویان مامایی

مقدمه

استرس یکی از واقعیت های اجتناب ناپذیر زندگی بشری می باشد که تاثیرات زیادی برجسم و روان افراد دارد . دوران دانشجویی نیز یک موقعیت و مرحله ی استرس زا می باشد.[۱] در میان استرس تحصیلی یکی از مقوله های مهم می باشد که می تواند بر بهداشت روانی و جسمانی دانشجویان اثر گذار باشد.عواملی از قبیل دوری از خانواده، سازگاری با محیط خوابگاه ،تکالیف سنگین و امتحانات سخت ، افزایش شهریه و غیره ... همه و همه می تواند منجر به استرس گردد و آینده ی تحصیلی دانشجو را به خطر بیندازد.[۲] هم چنین سطوح بالای استرس می تواند منجر به اختلالات خواب ، اختلالات گوارشی ،سردرد، افسرگی و حتی روی آوردن به مواد مخدر گردد و توانایی دانشجویان را در یادگیری مطالب درسی کاهش دهد. [۳, ۴]اینجاست که نقش دانشگاهها و موسسات عالی در کاهش استرس تحصیلی و تربیت نیروی کارآمد پررنگ می شود . دانشگاهها باید بکوشند عوامل موثر در افزایش استرس تحصیلی را شناسایی نمایند در این میان شاید رضایت تحصیلی از عوامل موثر و تاثیر گذار باشد.زیرا رضایت تحصیلی بر میزان صمیمت و استقلال افراد ،خودکارآمدی ،تعاملات دانشجویان با همدیگر و اساتیدشان و کیفیت آموزشی در ارتباط است.[۵] در حقیقت رضایت تحصیلی بخشی از دیدگاه دانشجو در مورد ادراک شخصی او از محیط تحصیلی است.استرس تحصیلی نیز از محیط منشا می گیرد.پس شاید این دو مقوله به یکدیگر ارتباط داشته باشند.رضایت پاسخ مشتری به کیفیت ارائه شده توسط سازمان است پس می توان گفت رضایت تحصیلی دانشجویان در موفقیت دانشگاهها نقش کلیدی دارد.[۶]البته مطالعه ای در این زمینه یافت نشد که ارتباط این دو مقوله را مشخص نمایید اما مطالعات انجام شده در زمینه رضایت تحصیلی حاکی از ارتباط رضایت تحصیلی با پیشرفت تحصیلی می باشد.[۷]هم چنین در مطالعه ثناگو و همکارانش بین میزان رضایت آموزشی دانشجویان با متغیرشغل پدرو میزان حمایت خانواده و تعامل با مشاوره و استاد مشاور ارتباط معنی دار آماری یافت شد.[۸]در مطالعه دهقانی و همکاران نیز مهم ترین متغیرهای مرتبط با رضایت مندی تحصیلی از دیدگاه دانشجویان به ترتیب شامل :استفاده از کادرآموزشی مجرب برای ارائه دروس،القای اعتماد به نفس توسط اساتید و مسئولان و ارتباط مناسب همراه با احترام متقابل بین دانشجویان با اساتید بود. کمترین عوامل موثر در رضایتمندی تحصیلی نیز به ترتیب شامل برگزاری کلاس‌ها در نوبت صبح، شیوه تدریس سخنرانی و ایجاد انگیزه و علاقه کافی توسط اساتید در دانشجویان بود .هم چنین ابعاد اخلاقی روان‌شناختی، مهم‌ترین عامل مرتبط با رضایتمندی تحصیلی شناخته شد.[۹] در مطالعه ی Duffy و همکاران که در سال ۲۰۱۰ انجام گرفته است نیز ارتباط بین رضایت تحصیلی و خودکفایی ، انگیزه کاری و حس معنا در زندگی اثبات شده است هم چنین رضایت تحصیلی با داشتن حس معنا و حس خدمت به جامعه مرتبط است.[۱۰]در مطالعه ی Lent و همکاران نیز مشخص شد بین رضایت تحصیلی و متغیرهای شناختی –اجتماعی نظیر خود کفایی، حمایت محیطی ،انتظار پیامد ، درک هدف ارتباط معنا داری وجود دارد.(۱۱)براساس نتایج مطالعات فوق و با توجه به آنکه فقدان رضایت تحصیلی و وجود استرس تحصیلی می تواند بر میزان موفقیت دانشجویان موثر باشد. این مطالعه با هدف بررسی ارتباط استرس تحصیلی و رضایت تحصیلی دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در سال ۱۳۹۵ انجام گردید.

روش‌ها

پژوهش حاضر از نوع مطالعه مقطعی و توصیفی بود. جامعه پژوهش شامل تمامی دانشجویان پرستاری، مامایی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در سال ۱۳۹۵ بودند. با استفاده از روش سرشماری، ۱۸۰ نفر دانشجو ، وارد مطالعه شدند. معیار ورود به مطالعه، گذراندن ترم اول توسط دانشجویان مقطع کارشناسی بود. برای جمع‌آوری داده ها از دو پرسشنامه استفاده شد که توسط پژوهشگر در کلاس های درسی توزیع و جمع آوری گردید.برای گردآوری داده ها از پرسشنامه استرس تحصیلی که این پرسشنامه ۵۴ سوال و ۴ مقیاس استرس زاهای شرایط تحصیلی (۱۵ سوال)، استرسزاهای مربوط به محیط آموزشی (۱۵ سوال)، استرس زاهای مربوط به فارغ التحصیلی (۱۲ سوال) و استرس زاهای مربوط به محیط خوابگاه (۱۲ سوال) دارد. پاسخ ها بر پایه طیف هرگز، به ندرت، گاهی اوقات و اغلب اوقات رتبه بندی شده و به ترتیب نمره های صفر، یک، دو و سه به هر پاسخ اختصاص یافته است. روایی و پایایی این پرسشنامه قبلا بررسی شده است[۳]. به منظور سنجش رضایت تحصیلی دانشجویان از پرسشنامه رضایت تحصیلی که توسط بحرانی و جوکار تهیه شده بود استفاده گردید. پرسشنامه دارای ۱۳ گویه است. از مجموع گویه ها ۶ گویه به صورت منفی طراحی شده است. پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرت ۵ درجه ای از کاملاً مخالف (۱) تا کاملاً موافق (۵) درجه بندی می شود و امتیاز کسب شده در محدوده ۶۵-۱۳ قرار می گیرد. نمره بالاتر نشانگر رضایت بیشتر دانشجویان از تحصیل محسوب می شود. امتیاز کسب شده به سه دسته رضایت کم (۱۳-۳۰)، متوسط (۴۸-۳۱) و زیاد (۴۹-۶۵) طبقه بندی می شود. روایی و پایایی این پرسشنامه قبلا بررسی شده است [۱۲]. پس از اخذ رضایت‌نامه آگاهانه و اختیاری از افراد، دادن توضیحات لازم در خصوص اهداف پژوهش و نیز اطمینان دادن به آن ها که پرسشنامه ها

بدون نام بوده و اطلاعات افراد تنها در راستای اهداف پژوهش استفاده خواهد شد، افراد وارد مطالعه شدند. داده هاپس از جمع آوری توسط نرم افزار SPSS نسخه ۲۰ تجزیه و تحلیل شدند. داده های کمی با انحراف معیار ± میانگین و داده های کیفی به صورت تعداد (درصد) گزارش شدند. از آزمون *t*-test دو نمونه ای جهت بررسی ارتباط متغیرهای کمی و کیفی و آزمون ضریب همبستگی پیرسون جهت بررسی ارتباط متغیرهای کمی با هم استفاده شدند.

یافته ها

از مجموع ۱۸۰پرسشنامه ی موجود ۱۰۷ نفر از دانشجویان هر دو پرسشنامه را تکمیل و اطلاعات آنها وارد مطالعه شد. توزیع فراوانی ۱۰۷ دانشجو بر اساس متغیر جنس ۸۳ نفر (۷۷/۶ ٪) زن، ۲۴ نفر (۲۲/۴ ٪) مرد بودند. بطور کلی میانگین سنی دانشجویان در این مطالعه ۳/۰۷ ± ۲۱/۵۰ سال (حداقل۱۹ سال و حداکثر ۴۶ سال) بود. ۸۵ نفر (۷۹/۴ ٪) مجرد و ۲۱ نفر (۱۹/۶ ٪) متاهل و ۱ نفر (۰/۹ ٪) وضعیت تاهل خود را مشخص نکرده بود. اکثر دانشجویان شرکت کننده در مطالعه (۹۸/۲ ٪) در مقطع کارشناسی و ۱ نفر (۰/۹ ٪) در مقطع کاردانی، ۱ نفر (۰/۹ ٪) در مقطع کارشناسی ارشد و ۱ نفر (۰/۹ ٪) مقطع تحصیلی خود را مشخص نکرده بود. ۳۸ نفر (۳۵/۵٪) از دانشجویان در رشته ی مامایی، ۶۸ نفر از دانشجویان (۶۳/۶ ٪) در رشته ی پرستاری مشغول به تحصیل بودند و ۱ نفر (۰/۹ ٪) نیز رشته ی تحصیلی خود را گزارش نکرده بود.

به طور کلی میانگین نمره ی رضایت تحصیلی دانشجویان ۹/۰۶ ± ۴۱/۷۳ به دست آمد. جدول ۱ توزیع فراوانی رضایت تحصیلی دانشجویان را بر اساس طبقه بندی رضایت کم، متوسط و زیاد نشان می دهد. نتایج این جدول نشان می دهد اکثر دانشجویان (۷۰/۱ ٪) دارای رضایت تحصیلی متوسط می باشند.

نتایج جدول ۲ نشان می دهد که میانگین نمرات رضایت تحصیلی دانشجویان مرد (p=۰.۷۵۴)، مجرد (p=۰.۱۹۴) و کارشناسی ارشد (p=۰.۱۶۲) بیشتر است هر چند این اختلافات از نظر آماری معنی دار نمی باشد. تنها تفاوت میانگین نمرات رضایت تحصیلی بر اساس متغیر رشته ی تحصیلی معنی دار می باشد (p=۰/۰۲۷). همچنین هر چند میانگین نمرات استرس تحصیلی دانشجویان مرد (p=۰.۵۶۶)، متاهل (p=۰.۱۵۶)، دارای رشته ی پرستاری (p=۰.۳۲۴) و در مقطع کارشناسی ارشد (p=۰.۴۵۰) بیشتر بود اما هیچ یک از این اختلافات از لحاظ آماری معنی دار نبود. به طور کلی میانگین نمرات استرس دانشجویان ۲۴/۸۸ ± ۸۵/۶۶ می باشد. همچنین نمرات دانشجویان در ابعاد استرس زاهای مربوط به شرایط تحصیلی (۱۵ سوال) ۶/۶۷ ± ۲۴/۸۵، در بعد استرس زاهای محیط آموزشی (۱۵ سوال) ۸/۰۳ ± ۲۲/۴۱، در بعد استرس زاهای فارغ التحصیلی (۱۲ سوال) ۶/۵۴ ± ۱۸/۷۵ و در بعد استرس زاهای محیط خوابگاه (۱۲ سوال) ۶/۶۳ ± ۱۹/۶۳ به دست آمد، اما مقایسه ی میانگین نمرات در این ابعاد بر اساس هیچکدام از متغیرهای جنسیت، وضعیت تاهل، رشته ی تحصیلی و مقطع تحصیلی معنی دار به دست نیامد (p>۰/۰۵). بنابراین به منظور تلخیص از نوشتن نتایج آن در جدول ۲ خودداری شده است.

همانطور که نتایج جدول ۳ نشان می دهد بین متغیرهای رضایت تحصیلی و استرس تحصیلی دانشجویان و ابعاد آن همبستگی معکوس و معناداری وجود دارد. بعبارتی هر چند بین این متغیرها همبستگی جزئی منفی وجود دارد ولی همین همبستگی منفی جزئی از لحاظ آماری معنادار می باشد (p<۰/۰۵). این ضریب همبستگی نشان می دهد با افزایش نمره‌ی رضایت تحصیلی دانشجویان، میزان استرس کلی و نمره ی مربوط به استرس زاهای ابعاد آن کاهش می یابد و برعکس. بین دو متغیر رضایت تحصیلی و سن همبستگی معناداری وجود ندارد (p > ۰/۰۵).

بحث

این مطالعه به بررسی ارتباط بین استرس تحصیلی و رضایت تحصیلی دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان پرداخت. نتایج مطالعه ی حاضر نشان می دهد که اکثر دانشجویان (۷۰/۱ ٪) رضایت متوسطی از تحصیل خود داشتند. ادراکی و همکاران نیز در مطالعه ی خود گزارش کردند که بیشتر از نیمی (۵۶/۴ ٪) از دانشجویان پرستاری رضایت متوسطی از تحصیل خود داشتند.(۷) مطالعه ی حاضر و مطالعه ی ادراکی هر دو از پرسشنامه ی رضایت تحصیلی بحرانی و جوکار به منظور سنجش رضایت تحصیلی استفاده کرده اند و محیط پژوهش هر دو مطالعه دانشکده ی پرستاری – مامایی می باشد. بنابراین تفاوت مشاهده شده می تواند ناشی از متفاوت بودن کادر آموزشی، محیط فیزیکی، القای اعتماد به نفس توسط اساتید، برنامه ریزیهای آموزشی و ارتباط مناسب و همراه با احترام متقابل بین دانشجویان با اساتید و مسئولین که می تواند در رضایت تحصیلی کلی نقش بسزایی داشته باشد. در سایر کشورها مطالعاتی در مورد رضایت تحصیلی دانشجویان پرستاری انجام شده است که نشان می دهد اکثر دانشجویان پرستاری از کیفیت و برنامه های آموزشی موجود رضایت نداشتند.(۷,۱۲) عدم همخوانی این یافته ها با مطالعه ی حاضر می تواند مربوط به تفاوت ابزارهای سنجش و یا وجود تفاوت های فرهنگی مربوطه باشد. چون در مطالعه ی حاضر رضایت تحصیلی به طور کلی سنجیده شده است و در مطالعات سایر کشورها از ابزارهای سنجش رضایت از برنامه ریزی پرستاری استفاده شده است.

به طور کلی می توان گفت یکی از راههای ارزیابی دانشگاه ها و پیشرفت تحصیلی دانشجوها بررسی میزان رضایت از تحصیل در دانشجویان می باشد.[۱۵] رضایت از تحصیل باعث افزایش انگیزه ی دانشجویان در کسب دانش بیشتر و تلاش جهت کسب نمره ی بهتر می شود.[۱۶] بنابراین بالا بودن رضایت تحصیلی سبب انگیزه ی تحصیلی دانشجو و پایین بودن آن، سبب بی انگیزگی دانشجو در کسب اطلاعات مرتبط با رشته ی خود می شود.[۱۷] همچنین رضایت تحصیلی با عواملی مانند تعاملات دانشجویان با یکدیگر و اساتیدشان، کیفیت تکنولوژی آموزشی، آزادی دانشجو و میزان خودکارآمدی دانشجو و همچنین انواع پشتیبانی های مادی و معنوی ارتباط مستقیمی دارد.[۱۸]

جدول ۱. توزیع فراوانی رضایت تحصیلی دانشجویان بر اساس تقسیم بندی نمرات در دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

متغیر	طبقه بندی	تعداد (درصد ٪)	فاصله اطمینان ۹۵ ٪
رضایت تحصیلی	کم (۳۰-۱۳)	۹ (٪ ۸/۴)	۳/۱۳-۰/۷
	متوسط (۴۸-۳۱)	۷۵ (٪ ۷۰/۱)	۶۱/۷۸-۳/۸
	زیاد (۶۵-۴۹)	۲۱ (٪ ۱۹/۶)	۱۲/۲۷-۰/۱

جدول ۲. مقایسه ی میانگین نمرات رضایت و استرس تحصیلی دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان بر اساس متغیر ها

ابعاد	متغیرها	طبقه ها	انحراف معیار ± میانگین	p-value
رضایت تحصیلی	جنسیت	زن	۴۱/۵۸ ± ۹/۱۶	۰/۷۵۴
		مرد	۴۲/۲۶ ± ۸/۸۸	
	وضعیت تاهل	مجرد	۴۲/۳۲ ± ۹/۱۳	۰/۱۹۴
		متاهل	۳۹/۴۲ ± ۸/۸۵	
	رشته ی تحصیلی	مامایی	۴۳/۸۳ ± ۹/۸۵	۰/۰۴۷
		پرستاری	۴۰/۳۴ ± ۸/۲	
	مقطع تحصیلی	کاردانی	۱۵/۰۰ ± ۰/۰۰	۰/۱۶۲
		کارشناسی	۲۴/۸۴ ± ۶/۶۴	
		کارشناسی ارشد	۳۳/۰۰ ± ۰/۰۰	
استرس تحصیلی	جنسیت	زن	۸۴/۹۱ ± ۲۶/۱۴	۰/۵۶۶
		مرد	۸۸/۲۵ ± ۲۰/۱۹	
	وضعیت تاهل	مجرد	۸۴/۱۲ ± ۲۴/۶۷	۰/۱۵۶
		متاهل	۹۲/۷۶ ± ۲۵/۳۸	
	رشته ی تحصیلی	مامایی	۸۱/۰۰ ± ۲۴/۷۹	۰/۳۲۴
		پرستاری	۸۸/۱۴ ± ۲۴/۹۱	
	مقطع تحصیلی	کاردانی	۶۸/۰۰ ± ۰/۰۰	۰/۴۵۰
		کارشناسی	۸۵/۵۰ ± ۲۵/۰۳	
		کارشناسی ارشد	۱۱۲/۰۰ ± ۰/۰۰	

نوع آزمون: T مستقل و آنالیز واریانس یکطرفه

جدول ۳. بررسی رابطه ی رضایت تحصیلی با ابعاد پرسشنامه ی استرس تحصیلی و سن دانشجویان

ضریب همبستگی	استرس تحصیلی	شرایط تحصیلی	محیط آموزشی	فارغ التحصیلی	محیط خوابگاه	سن
رضایت تحصیلی	r= -۰/۳۲۹ (p < ۰/۰۰۱)	r= -۰/۲۵۳ (p = ۰/۰۰۹)	r= -۰/۳۷۶ (p < ۰/۰۰۰۱)	r= -۰/۱۹۴ (p = ۰/۰۴۸)	r= -۰/۳۳۳ (p < ۰/۰۰۱)	r=-۰/۰۰۶ (p= ۰/۹۵۱)

نوع آزمون: ضریب همبستگی پیرسون

در مطالعه ی حاضر میانگین نمرات رضایت تحصیلی با جنسیت، وضعیت تاهل، مقطع تحصیلی و سن ارتباط معنی داری نداشت. این یافته با مطالعه ی ادراکی و همکاران همخوانی دارد.[۷] دهقانی و همکاران نیز در مطالعه ی خود گزارش کردند که بین رضایتمندی تحصیلی دانشجویان و متغیرهای جنس و وضعیت تاهل ارتباط معنی داری وجود ندارد.[۹]شکورنیا و کارشکی نیز در مطالعات خود گزارش کردند بین رضایت تحصیلی و جنسیت ارتباطی وجود ندارد.[۱۸،۱۹] همچنین در مطالعه ای که توسط آتشکار و همکاران بر روی دانشجویان پزشکی، دندانپزشکی و دارو سازی انجام شده بود، ارتباط معنی داری بین رضایت تحصیلی و متغیرهای دموگرافیک دیده نشد اما بین سن و رضایت تحصیلی ارتباط مثبت و معنی داری مشاهده شد که عدم همخوانی این نتیجه با مطالعه ی

حاضر می تواند ناشی از متفاوت بودن رشته های مورد مطالعه باشد.[۲۰]

در مطالعه ی حاضر میانگین نمرات رضایت تحصیلی بر اساس متغیر رشته ی تحصیلی معنی دار می باشد. این یافته با مطالعه ی آتشکار و همکاران همخوانی دارد .([۲۰]به نظر می رسد برخی از تفاوت های رضایت تحصیلی در رشته های مختلف ناشی از تفاوت در گروههای آموزشی و اساتید و نقش آنها در بهبود نگرش مثبت نسبت به رشته ی تحصیلی می باشد. [۲۱]

میانگین نمره ی استرس تحصیلی دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی در مطالعه ی حاضر از مجموع ۱۶۲ نمره ی مرتبط با استرس به طور کلی ۲۴/۸۸ ± ۸۵/۶۶ می باشد. همچنین در مطالعه ی حاضر نمره ی کلی استرس تحصیلی و ابعاد آن با هیچکدام از متغیرهای دموگرافیک ارتباط معنی داری نداشت. در مطالعه ی کرد و همکاران میانگین نمرات استرس تحصیلی دانشجویان کارشناسی دانشگاه آزاد ۱۲/۴۴ ± ۸۷/۵۶ گزارش شده است که با توجه به متفاوت بودن جامعه های دو مطالعه اختلاف چشمگیری بین نمرات مشاهده نمی شود.[۲]فولادوند و همکاران نیز میانگین استرس تحصیلی دانشجویان دختر و پسر کارشناسی روزانه دانشگاه تربیت معلم را به ترتیب ۹/۰۲ ± ۶۴ و ۸/۳۷ ± ۶۳/۴۵ گزارش کرد.[۳]که با توجه به حمایت های شغلی و پشتیبانی های مالی دانشجویان دانشگاه تربیت معلم این میزان تفاوت در استرس تحصیلی دانشجویان دو مطالعه می تواند قابل توجیه باشد. در هیچ کدام از مطالعات مورد بررسی ارتباط بین نمره ی کلی استرس تحصیلی و ابعاد آن با متغیرهای دموگرافیک بررسی نشده بود. به طور کلی می توان گفت که استرس تحصیلی بر دستگاههای ایمنی بدن تاثیر منفی دارد و می تواند باعث آسیب پذیری بیشتر در برابر بیماری ها شود. حتی در بعضی مواقع بروز رفتارهای ناسالم مانند مصرف الکل و پرخوری می تواند ناشی از وجود استرس تحصیلی باشد. [۳]بنابراین با توجه به قابل توجه بودن میزان استرس تحصیلی دانشجویان در مطالعه ی حاضر آموزش صحیح نحوه ی کنارآمدن فرد با استرس می تواند در دستور کار دانشگاه ها قرار بگیرد که در واقع تاثیر مستقیم بر وضعیت سلامت دانشجویان دارد.یکی دیگر از نتایج مطالعه ی حاضر ارتباط معکوس بین رضایت تحصیلی با نمره ی کلی استرس تحصیلی و ابعاد آن می باشد. که بنا بر مطالب فوق امر واضح و بدیعی می باشد.

نتیجه‌گیری

با توجه به یافته‌های این مطالعه، به نظر می رسد مسئولین دانشگاه با اتخاذ روش های موثر زمینه را برای ارتقای رضایت تحصیلی دانشجویان را فراهم نمایند تا به همان نسبت استرس دانشجویان در طول تحصیل کاهش یابد.

از محدودیت های این مطالعه می توان دسترسی نداشتن به تمامی دانشجویان و تکمیل نشدن پرسشنامه توسط آن ها و حالات روحی دانشجویان در زمان پاسخ گویی به پرسشنامه را نام برد.

سپاسگزاری

بدین‌وسیله از دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان که صمیمانه و با دقت کافی در این مطالعه مشارکت نمودند تشکر و قدردانی می‌شود. این مطالعه براساس نتایج طرح تحقیقاتی ۹/۳۵۶۸ دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان انجام شده است.

تضاد منافع

در این پژوهش هیچ‌گونه تعارض منافعی توسط نویسندگان گزارش نشده است.

ملاحظات اخلاقی

این مقاله با کد اخلاق ذیل انجام شده است.

IR.RUMS.REC.1395.101

منابع

1. Khademian F, Nematollahi M, F F. The Sources of Academic Stress among Students of the School ofMedical Management and Information. JMEDC. 2017;13(6):617-25.
2. Kord B SH. The Role of self-compassion and academic stress: Mediated intrinsic and extrinsic motivation. JPES. 2015;12(21):127-44.
3. Fooladvand K, Farzad V, Shahraray M, Sangari AA. Role of social support, academic stress and academic self-efficacy on mental and physical health. Contemporary psychology. 2009;4(2):81-93.
4. Shadi M, Peyman N, Taghipour A, Tehrani H. Predictors of the academic stress and its determinants among students based on the theory of planned behavior. Journal of Fundamentals of Mental Health. 2018;20(1).
5. Torkzadeh J, M M. The Validation of Student's Academic Satisfaction scale. Higher Education Letter. 2014;7(26):155-76.
6. Seifi S, Sum S. Comparison of dental students consent towards their educational line in clinical and basic science course. Biannual Journal of Medical Education Education Development Center (edc) Babol University of Medical Sciences. 2015;3(2):38-45.
7. Edraki M, Abdoli R. The Relationship between Nursing Students' educational Satisfaction and their academic success. Iranian journal of medical education. 2011;11(1):32-9.
8. HESAM M, SANAGOU A. ACADEMIC UNDER-ACHIEVEMENT AND SOME RELATED FACTORS ASSOCIATED WITH ACADEMIC SATISFACTION

IN GOLESTAN UNIVERSITY OF MEDICAL SCIENCES'STUDENTS. 2013.
9. Dehghani A, Mehboodi L, Zarei Z, Farokhabadi F, Benrazighabesh A, Baharlou R. EVALUATION OF JAHROM UNIVERSITY OF MEDICAL SCIENCES TEACHERS'ATTITUDE TOWARD VARIABLES RELATED TO STUDENTS'ACADEMIC SATISFACTION. 2014.
10. Duffy RD, Allan BA, Dik BJ. The presence of a calling and academic satisfaction: Examining potential mediators. Journal of Vocational Behavior. 2011;79(1):74-80.
11. Lent RW, Singley D, Sheu H-B, Schmidt JA, Schmidt LC. Relation of social-cognitive factors to academic satisfaction in engineering students. Journal of Career Assessment. 2007;15(1):87-97.
12. . Bahrani M & Joukar B. The study on the factors and the source which is effect on the determining tendency in school students. The Function of Center of Shiraz University of Sciences. Azar 1378. http://www.shirazu.ac.ir/index.php?page_id=2616. Online [24 Nov 2009]
13. Espeland V, Indrehus O. Evaluation of students' satisfaction with nursing education in Norway. Journal of advanced nursing. 2003;42(3):226-36.
14. Ramsden P. A performance indicator of teaching quality in higher education: The Course Experience Questionnaire. Studies in higher education. 1991;16(2):129-50.
15. El Ansari W, Oskrochi R. What 'really'affects health professions students' satisfaction with their educational experience? Implications for practice and research. Nurse Education Today. 2004;24(8):644-55.
16. El Ansari W, Oskrochi R. What matters most? Predictors of student satisfaction in public health educational courses. Public health. 2006;120(5):462-73.
17. Meftagh S. Comparing Academic Satisfaction and the Factors Affecting Academic Deterioration in Students of Isfahan University of Medical Sciences and Payam-e-Noor University. Iranian Journal of Medical Education. 2017;17:429-39.
18. Shakurnia A, Alijani H, Najjar S, Elhampour H. Correlation between Educational Satisfaction and Approaches to Study and Academic Performance a Study of Nursing and Midwifery students. Iranian Journal of Medical Education. 2014;14(2):101-9.
19. Hossein Karshaki AMG, Nafiseh Taghizadeh Kerman , Hooshang Gravavand The relationship between self-directed learning and academic satisfaction among students of Mashhad Nursing and Midwifery Faculty. First National Conference on Educational Psychology.
20.bahari farshad bs, sohrabi zohre , atashkar h. the relationship between achievement motivaion and scholar satisfaction among medical dentistry and pharmacy senior students of tehran university of medical sciences. Teb va tazkiye. 2015;23((1,2)):21-34.
21.Sanahi nasab H RjH, Tavkoli R. Students' satisfaction degree Health Services AdministrationTreatment of self-discipline. School of Public Health, University of Medical Sciences,. 1389.